

Mare de Déu de Borgonyà

Sant Vicenç de Torelló

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: C. Girona

Coordenades:

Latitud: 42.06542
Longitud: 2.24178
UTM Est (X): 437270
UTM Nord (Y): 4657318

Classificació

Número de fitxa 08265 - 5
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Historicista
Segle XIX
Any 1898
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 23829
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Vic, C/ Santa Maria, 1. 08500 Vic
Fitxes associades:
[Colònia Borgonyà](#)
Autoria de la fitxa Antoni Rodríguez Fernández / Marta Lloret Blackburn
Data de registre de la fitxa: dt., 01/07/1997 - 02:00

Descripció

La capella de la Mare de Déu de Borgonyà està situada dominant la colònia industrial de Borgonyà, sobre la vessant del puig on s'hi van construir les cases dels obrers. És un edifici de planta de creu llatina amb l'absis no marcat en planta. Es compon d'una sola nau dividida en quatre trams a través d'arcs diafragmàtics que descansen sobre columnes de marbre i pilastres. Els capitells de les columnes queden enllaçades amb una cornisa decorada amb motius vegetals que recorre tota la nau. Les dues capelles laterals s'obren a la nau amb arcs apuntats, que es recolzen sobre columnes i pilastres de les mateixes característiques. El presbiteri es troba elevat per mitjà d'uns graons i incorpora, al costat de l'altar, un portal d'arc pla de pedra carejada amb la llinda datada de l'any "1706" amb una creu intercalada, que probablement constitueix l'únic vestigi conservat de l'antiga ermita. Aquest portal dóna accés a la sagristia. Als peus del temple hi ha el cor de fusta, que presenta un enteixinat policromat com el del sostre de la nau. Al costat del cor s'obre un portal d'arc de mig punt amb guardapols que condueix al baptisteri. La il·luminació del temple s'obté a través de finestres ogivals intercalades entre les columnes i una rosassa, totes elles decorades amb vitralls. A la façana de llevant hi ha un portal com el del baptisteri que comunica el temple amb la casa rectoral. A nivell exterior, la portalada és d'arc ogival amb arquivoltes i guardapols, que descansen sobre impostes motllurades i brancals de columnes de marbre. De cada extrem del frontis arrenca una pilastra que dóna una marcada verticalitat a l'edifici, quedant rematades amb capitells de pedra decorats. El capcer triangular del coronament es recolza sobre els capitells i està acabat amb una cornisa recolzada sobre mènsules. L'accés al temple es fa a través d'una llarga escalinata, que en el seu tram final es bifurca deixant veure, sota el portal, una finestra d'arc carpanell amb guardapols que es correspon amb la cripta. A la part de ponent del frontis en sobresurt el campanar, de planta rectangular amb petites finestres lobulades i un rellotge circular. La part superior, separada de l'anterior per una cornisa, està acabada amb un cos quadrangular amb obertures d'arc de mig punt on s'hi allotgen les campanes. A les façanes laterals i posterior les finestres estan rematades amb guardapols i les capelles laterals presenten ràfecs suportats per mènsules. El revestiment dels murs es manté arrebossat de color rosat al frontis i de color terrós a la resta. A la façana de llevant hi ha adossada la casa del capellà.

Història

La primera referència documental del santuari de Borgonyà la trobem en un testament de Pere del Pujol de Torelló de l'any 1298. En aquell moment, la capella era sufragània de la parroquia de Sant Vicenç i posseïa terres al seu voltant i el mas Envers. Durant el segle XIV, a l'ermita s'hi funda un benifet presbiterial, en què la Mitra ha de celebrar la missa matinal. El temple va ser reformat a mitjans del segle XVI i es va dotar d'un retaule de la Mare de Déu de Borgonyà, encarregat al pintor barceloní Ramon Puix. Entre els segles XIV i XIX els torellonencs sortien en processó fins a l'ermita de la Mare de Déu de Borgonyà, en què durant els primers anys les relíquies de Sant Fortià eren submergides en aigües del Ter. Més endavant, quan aquesta costum quedà abolida, el cos del Sant era portat fins al peu de la imatge de la Verge de Borgonyà. L'any 1895 les terres del mas Borgonyà, juntament amb la capella, són adquirides per la companyia Filatures del Ter per a construir-hi una fàbrica i colònia industrials. El santuari antic és enderrocat i substituït per una nova capella i la casa rectoral. Durant la construcció del temple, dues cases del carrer Paisley (número 24 i 26) van habilitar-se com a capella provisional. Va ser beneïda pel bisbe Morgades el Dilluns de Pasqua Florida de l'any 1898, amb l'assistència de tota la vall de Torelló i les colònies del Ter. Va ser el mateix bisbe qui, volent garantir el culte catòlic davant de la propietat de confessió protestant, va determinar que el temple havia de superar en alçada la resta de les construccions de la colònia. La direcció de Fabra i Coats va anar més enllà i va reforçar el paper del capellà sobre la comunitat, a més de donar suport a les celebracions religioses i subvencionar l'ensenyament a través de monges i capellans.

Bibliografia

- CAMPRODON, A. (1994). Música tradicional popular de l'antic terme del Castell de Torelló: Goigs. Vol. 2. Torelló: Antoni Camprodon Rovira.
- COLLELLDEMONT, P. (1994). "Osona Nord", Les Guies: El 9 Nou. Girona: Edicions Periòdiques de les Comarques, DL.
- GAVÍN, J.M. (1981). Inventari d'Esglésies. Osona. Vol. 15. Barcelona: Artestudi edicions.
- Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic. Sant Vicenç de Torelló (Osona). Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.
- PLADEVALL. A.; VINYETA, R. (1979). La Vall de Torelló. Geografia i història. Torelló: Editorial Celblau.
- SOLÀ, F. (1948). Historia de Torelló. Vol. II. Barcelona: Gráficas Marina.
- THOMASSA DE SUBIRÀ, L. (1963). La Vall de Torelló. Barcelona: Selecta.

